

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **I. Y.**, zastoupený Mgr. Richardem Polmou, advokátem se sídlem nám. Republiky 946, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2005, sp. zn. 48 Az 96/2004,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 22. 3. 2004, č. j. OAM-5841/VL-20-P14-2003. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli neudělil azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň žalovaný rozhodl o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 stejného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a jejich naplnění spatřuje v tom, že v řízení o udělení azylu nemohly být v rámci jednoho pohovoru zjištěny důvody pro udělení azylu a že některým otázkám nerozuměl. V České republice si stěžovatel našel zaměstnání jako svářeč a bez problémů se začlenil do společnosti. Jeho bývalá manželka žije ve SRN, kam si chce přivést i jejich nezletilého syna, a pro stěžovatele tak bude v případě udělení azylu snazší se stýkat se svým synem, a to z důvodu geografické vzdálenosti

i z důvodu členství ČR i SRN v EU. Důvodem odchodu ze země původu byla obava stěžovatele z pronásledování ze strany zločinecké organizace, která by ho v případě návratu vydírala. Tím jsou naplněny důvody pro udělení azylu, a to i humanitární.

Proto stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že se v projednávané věci vůbec nemohl zabývat případným naplněním kasačního důvodu obsaženého v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jelikož tento důvod pojmově dopadá výhradně na situace, kdy krajský soud odmítne žalobu anebo zastaví řízení. Jelikož však tato situace nenastala, nemohlo dojít ani k pochybení krajského soudu v namítaném směru.

K nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] zdejší soud uvádí, že tuto kasační námitku stěžovatel nikterak neodůvodnil, tzn. např. neuvedl, s kterou žalobní námitkou se konkrétně krajský soud nevypořádal nebo který navržený důkaz měl být proveden. Za této situace proto Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek toliko v obecné rovině a dospěl k závěru, že tato námitka není důvodná, jelikož krajský soud svoje rozhodnutí řádně odůvodnil a dostatečně se vypořádal s uplatněnými žalobními body. Svoje rozhodování tak nezatížil vadou nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Stěžovatel dále namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že ze znění ustanovení § 12 zákona o azylu je dostatečně zřejmé, že v projednávané věci nepřipadají v úvahu důvody obsažené pod písm. a) tohoto ustanovení, jelikož stěžovatel v průběhu správního řízení, v řízení před krajským soudem a koneckonců ani v samotné kasační stížnosti nenamítal nic takového, co by mohlo být vnímáno jako pronásledování

za uplatňování politických práv a svobod. Naplnění tohoto zákonného důvodu pro udělení azylu je proto možno jednoznačně vyloučit. Stěžovatel totiž ani netvrdí, že by k pronásledování vůči jeho osobě došlo ze strany státních orgánů anebo soukromých osob za podpory státní moci a nezbyvá tak než plně odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 4 Azs 23/2003), podle níž „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona)*.“ Lze tak uzavřít, že důvod odcestování stěžovatele ze země původu, kterým byl tvrzený strach z pronásledování a vydírání ze strany zločinců, které na něho údajně poslala jeho bývalá manželka, nepředstavuje azylově relevantní důvod a v napadeném rozsudku krajského soudu, který jej takto správně nepodřadil, proto nelze spatřovat nezákonnost ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

K blíže nezdůvodněné námitce, že žalovaný měl stěžovateli udělit tzv. humanitární azyl ve smyslu ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu (např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004), podle níž „*smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výchyty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*.“ V daném případě je však zjevné, že intenzita tíživosti situace stěžovatele, kterou sám spatřuje pouze v tom, že z ČR je z řady důvodů jednodušší navštěvovat svého syna, který má v budoucnu žít v Berlíně, a v potencionálním pronásledování zločineckými organizacemi v zemi původu (které na něj poslala jeho bývalá manželka, nyní již žijící právě ve SRN), není natolik vysoká, aby vedla k domněnce o důvodnosti tzv. humanitárního azylu. V závěru žalovaného, který neshledal naplnění humanitárního azylu, proto nelze s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci shledat znaky zřejmé libovůle, takže se pohyboval zcela v mezích svého správního uvážení. Ani tato stížnostní námitka tedy není důvodná.

Lze tak uzavřít, že se krajský soud nedopustil nezákonnosti, když argumentaci stěžovatele neshledal relevantní z hlediska existence některého ze zákonem stanovených důvodů pro udělení azylu.

Další důvody stěžovatele, týkající se jeho začlenění se do profesního i soukromého života v ČR, se zcela míjejí s posláním a smyslem azylu a směřují spíše do oblasti působnosti zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, což je však zcela jiná otázka, s řízením o udělení azylu přímo nesouvisející.

Konečně k tvrzeným vadám správního řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] Nejvyšší správní soud konstatuje, že naplnění tohoto kasačního důvodu spatřuje stěžovatel v tom, že nepochopil všechny položené otázky v rámci pohovoru konaného dne 18. 12. 2003 a rovněž v tom, že nebyl proveden pohovor další. K tomu ze správního spisu plyne, že při

předmětném pohovoru byla přítomna tlumočnice z ruského jazyka, přičemž stěžovatel svým podpisem stvrdil souhlas, aby obsah pohovoru byl tlumočen právě z tohoto jazyka. Rovněž stěžovatel podpisem potvrdil, že s obsahem protokolu souhlasí a nežádá jeho další doplnění ani změny.

Za této situace zdejší soud uvádí, že žádné procesní pochybení na straně žalovaného neshledal. Ze správního spisu je totiž patrné, že si žalovaný (nad rámec citovaného protokolu) opatřil dostatečné podklady o zemi původu, a to z Ministerstva zahraničí ČR, a vycházel rovněž ze zpráv Ministerstva zahraničí USA a Ministerstva vnitra Velké Británie. Stěžovatel sice namítá, že jediný pohovor nemohl být považován za dostatečný, nicméně sám neuvádí, jaké další podklady si měl žalovaný obstarat.

Jak k tomu vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky sp. zn. 5 Azs 50/2003, sp. zn. 5 Azs 170/2004, in: www.nssoud.cz), správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení tohoto zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Tomu konečně odpovídá i povaha soudního přezkumu, myšleno odkazem na § 77 s. ř. s., neboť tam založené oprávnění soudu provádět dokazování dotýkající se požadavku plné jurisdikce, se však po výtce váže k předmětu soudního řízení, totiž k rozhodnutí vydaného správním orgánem, který je povinen postupovat podle příslušných procesních předpisů. Takto je třeba chápat i ustanovení § 75 s. ř. s., podle něhož soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl (břemeno tvrzení). Správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Z obsahu správního spisu je nad veškerou pochybnost zřejmé, že žalovaný při zjišťování důvodů pro podání žádosti o azyl stěžovatelem postupoval korektně. Ze sledu otázek, které byly stěžovateli kladeny, je patrné, že mu umožňovaly se podrobně k důvodům žádosti o udělení azylu se podrobně vyjádřit.

Skutečnost, že ve správním řízení stěžovatel nebyl zastoupen advokátem, rovněž nepředstavuje vadu řízení, neboť zákonná úprava obligatornost právního zastoupení v tomto typu řízení nestanoví. Za této situace by k pochybení mohlo dojít jen tehdy, když by žalovaný stěžovateli bránil v jeho snaze obstarat si právní zastoupení, což však stěžovatel nenamítá a nic takového ze spisu ani není patrné.

Nejvyšší správní soud tak v daném případě nezjistil naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d), e) s. ř. s., dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu